

Ann-Kristin Blomberg
HR-direktör
Ann-kristin.blomberg@trelleborg.se

Kommunstyrelsen

Dispensansökan gällande dygnsvila för Trelleborgs kommun- Räddningstjänsten

Sammanfattning

Från och med den 1 oktober 2023 gäller nya regleringar om dygnsvila som uppfyller minimikraven enligt EU:s arbetstidsdirektiv 2003/88/EG. Bakgrunden är att EU-kommissionen har uppmärksammat Sverige på att flera kollektivavtal inom kommuner och regioner inte följde EU:s arbetstidsdirektiv. Direktiven kräver bland annat 11 timmars dygnsvila mellan två arbetspass.

Genom en tilläggsöverenskommelse som träder i kraft den 1 februari 2024 finns en möjlighet till dispens. Dispens innebär att den sammanlagda arbetstiden vid planerad förläggning av ordinarie arbetstid i kombination med jour kan överstiga 20 timmar. Den sammanlagda arbetstiden får dock som högst uppgå till 24 timmar.

Trelleborgs kommun har under året arbetat med verksamheter som berörs av de skärpta kraven gällande dygnsvila, bland annat med schemaförändringar. Kommunens räddningstjänst, som har ansvar enligt Lagen om skydd mot olyckor (2003:778) för arbetet vid olyckor eller överhängande fara för olyckor samt säkerställa ett skydd för liv och hälsa, egendom och miljö, har med nuvarande bemanning ej funnit en möjlig lösning att bemanna verksamheten i enlighet med det nya arbetstidsdirektivet för dygnsvila. Kommunen gör därmed bedömningen att ett undantag i dagsläget är nödvändigt för att uppfylla verksamhetens behov.

Trelleborgs kommun avser att lämna in en dispensansökan från EU:s arbetstidsdirektiv gällande dygnsvila för den operativa verksamhetens inom Räddningstjänsten i Trelleborgs kommun. Dispensansökan gäller verksamhetens operativa del, brandmän, styrkeledare och insatsledare, totalt 30 personer.

Dispensansökan skickas till centrala parter arbetstidsnämnd för beslut.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-10-31

Dispensansökan - Räddningstjänsten, Trelleborgs kommun

Bilaga 1: Alternativa scheman och riskbedömning utifrån respektive schema.

Bilaga 2: Åtgärdsplan, beviljad dispens

Bilaga 3: Åtgärdsplan, ej beviljad dispens

Bilaga 4: Statistisk från Daedalos- belastning kl: 23:00-06:00, 18 månader

Bilaga 5: Medarbetarundersökning genomförd på Räddningstjänsten oktober 2023

Bilaga 6: MBL § 19 2023-06-28

Bilaga 7: MBL § 11 2023-08-15

Bilaga 8: Riskbedömning genomförd med skyddsombud inom Räddningstjänsten

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår besluta att föreslå kommunstyrelsen besluta

att ansöka om dispens hos centrala parter arbetsstidsnämnd gällande dygnsvilan för Räddningstjänsten i Trelleborgs kommun enligt föreliggande förslag till ansökan.

Beslutet skickas till

Samhällsbyggnadsnämnden

Centrala parter arbetsstidsnämnd

Ärendet:

Från och med den 1 oktober 2023 gäller nya regleringar om dygnsvila som uppfyller minimikraven enligt EU:s arbetstidsdirektiv 2003/88/EG. Bakgrunden är att EU-kommissionen har uppmärksammat Sverige på att flera kollektivavtal inom kommuner och regioner inte följde EU:s arbetstidsdirektiv. Direktiven kräver bland annat 11 timmars dygnsvila mellan två arbetspass. De centrala parterna är överens om att det är viktigt att alla verksamheter gör sitt yttersta för att ställa om verksamheten, så att skyddsregler om arbetstagarens rätt till dygnsvila säkerställs.

Huvudregler om minst 11 timmars dygnsvila per 24-timmarsperiod är till för ett långt och hållbart arbetsliv och stöds av forskningen. Därför ska undantag vara möjligt först när det kan säkerställas att alla andra alternativ har uttömts.

I och med detta har en tilläggsöverenskommelse som innebär en möjlighet till dispens träffats. Tilläggsöverenskommelsen träder i kraft den 1 februari 2024. Dispens innebär att den sammanlagda arbetstiden vid planerad förläggning av ordinarie arbetstid i kombination med jour kan överstiga 20 timmar. Den sammanlagda arbetstiden får dock som högst uppgå till 24 timmar. Efter en sådan arbetstidsförläggning ska kompenserande vila ges i direkt anslutning och minst motsvara den sammanlagda arbetstid som ordinarie arbetstid och jour varat.

En ansökan om dispens förutsätter att nedanstående villkor är uppfyllda. Det förutsätter att:

- det gäller verksamhet och uppgifter inom området liv, hälsa och säkerhet som inte kan anstå till annat tillfälle,
- arbetsgivaren i det enskilda fallet gjort en intresseavvägning mellan arbetstagarens rätt till 11 timmars dygnsvila och verksamhetens behov av att säkra bemanningen,
- arbetsgivaren genomfört förhandling enligt MBL med berörda fackliga organisationer som fått ta del av underlag för arbetsgivarens bedömning,
- beslut fattats av arbetsgivarens högsta ledning inom organisationen (kommunstyrelsen i detta fall) och tillställs centrala parter arbetsstidsnämnd för beslut,
- arbetsgivaren, inför beslut i centrala parter arbetsstidsnämnd, kan redogöra för vilka åtgärder som har vidtagits för att arbetstid enligt kollektivavtal ska kunna förläggas och varför det inte varit möjligt,
- centrala parter arbetsstidsnämnd fattat beslut om att medge dispens

Det är arbetsgivarens högsta ledning, som i detta fall utgörs av kommunstyrelsen, som fattar beslut om att begära en dispens. Bedömningen görs strikt utifrån verksamhetens behov och kan beviljas för som längst ett år åt gången.

Dispensförfarandet är restriktivt. Dispens kan enbart ges när alla andra möjligheter att bemanna verksamheterna har prövats och det inte finns några andra alternativ. Det är uteslutande verksamhetens behov som ligger till grund för beslut om dispens.

Trelleborgs kommun har under året arbetat med verksamheter som berörs av de skärpta kraven gällande dygnsvila, bland annat med schemaförändringar.

Kommunens samlade bedömning är att flera verksamheter har utmaningar med att ställa om i verksamheten, men att det ändå har varit görligt. Dock gör kommunen bedömningen att kommunens räddningstjänst som har ansvar enligt Lagen om skydd mot olyckor (2003:778) för arbetet vid olyckor eller överhängande fara för olyckor samt säkerställa ett skydd för liv och hälsa, egendom och miljö, med nuvarande bemanning ej funnit en möjlig lösning att bemanna verksamheten i enlighet med nya arbetstidsdirektivet för dygnsvila. Kommunen gör därmed även bedömningen att ett undantag i dagsläget är nödvändigt för att uppfylla verksamhetens behov.

Räddningstjänstens behov av specialkompetens är ett kontinuerligt och långsiktigt arbete som sker successivt, och målsättningen är att på ett par års sikt kunna bemanna verksamheten i enlighet med arbetstidsdirektivet och därmed säkerställa räddningstjänstens kompetens beskrivet i det kommunala handlingsprogrammet. Det kommunala handlingsprogrammet, som regleras i Lagen om skydd mot olyckor, togs fram av räddningstjänsten 2020 och beskriver vilka risker som finns i kommunen och vilken förmåga kommunen har att hantera riskerna.

Trelleborgs kommun avser att lämna in en dispensansökan från EU:s arbetstidsdirektiv gällande dygnsvila för den operativa verksamhetens inom Räddningstjänsten i Trelleborgs kommun. Dispensansökan gäller verksamhetens operativa del, brandmän, styrkeledare och insatsledare, totalt 30 personer.

Dispensansökan skickas till centrala parter arbetstidsnämnd för beslut

För vidare information i ärendet bifogas dispensansökan med tillhörande bilagor, bland annat MBL- protokoll samt riskbedömning.